ఆకాశానికో మెట్టు

ఆరోజు ఎమ్‌సెట్ రిజల్ట్సు వచ్చాయి.

మనోహర్‌కి మూడువేల ర్యాంకు వచ్చింది. అతను ఇన్నాళ్లూ కష్టపడి చదివినందుకు ఫలితం వచ్చింది. అతని మనస్సు సంతోషంతో నిండిపోయింది. మనసుకు ప్రతిరూపంలా అతని ముఖం మతాబులా వెలిగిపోతోంది.

సీతాలక్ష్మి, జానకీరామ్ దంపతులు కూడా అంత సంతోషంలోనే ఉన్నారు. ఇద్దరు ఆడపిల్లల తరువాత మనోహర్ ఒక్కడే మగపిల్లాడు.

ఎలాగైనా కొడుకుని ఇంజనీరు చెయ్యాలన్నదే వారి ఆశయం.

రెండవసారి పురిటికి వచ్చిన అపర్ణ తమ్ముణ్ణి చూసి మరింత సంబరపడింది.

"మీ మామయ్య ఇంజనీరు అవుతాడురా! నువ్వు కూడా బాగా చదివి మీ మామయ్యలా ఇంజనీరే అవ్వాలిరా!" మూడేళ్ల కొడుక్కి తల్లి మాటలు అర్థంకాకపోయినా తలాడించాడు.

సంబరంతో గంతులేశాడు.

ఆ చిన్నారి మేనల్లుణ్ణి చూసి సంతోషం ఆపుకోలేక మనోహర్ ఆ పసివాణ్ణి రెండు చేతులతో ఎత్తి గిరగిరా తిప్పాడు.

"అదేమిటమ్మా! తమ్ముడికి ఇంజనీరింగులో సీటు వస్తే స్వీట్స్ అయినా తెప్పించవేమ్మా!"

"అపర్ణా! నీకు తెలీంది ఏముందమ్మా... బజారులో స్వీట్సు ధరలు ఆకాశంలో ఉన్నాయి. మనమేం కొనగలం? ఇంట్లోనే ఏదో స్వీటు తయారుచేస్తాలే!"

'అసలే నెలాఖరు!' అన్నమాట ఆవిడ పైకి అనలేకపోయింది.

అయిదు నిమిషాలలోగా సేమ్యా, పాయసం తయారుచేసి అందరికీ పట్టుకొచ్చి ఇచ్చింది.

"ఎంతో రుచిగా ఉందమ్మా!" అంటూ అందరూ తిన్నారు.

పక్కింటాయన పిలవడంతో బయటకు వచ్చాడు మనోహర్.

"ఎమ్‌సెట్‌లో ర్యాంకు వచ్చిందటగా... సంతోషమయ్యా!"

"అవునండీ!" అన్నాడు మనోహర్ వినయంగా!

"మీ అత్తయ్య స్వీట్సు ఇచ్చిందయా!" అంటూ స్వీట్సు పేకెట్టు మనోహర్ చేతిలో పెట్టాడు.

"అత్తయ్యా..!" మనోహర్ ఆశ్చర్యాన్ని మనసులోనే దాచుకున్నాడు.

స్వీట్సు వద్దన్నా ఆయన వదిలి పెట్టలేదు. ఇంక తప్పదని పుచ్చుకున్నాడు.

ఎదురుగా తలుపు చాటునుండి ఆయన కూతురు చిరునవ్వు నవ్వుతూ చూస్తోంది. మనోహర్‌కి ఆమెను చూడగానే ఒళ్ళు మండింది.

ఆయనకు 'థాంక్స్' కూడా చెప్పకుండా విసవిసా నడుచుకుంటూ మనోహర్ లోపలకి వచ్చేశాడు.

చేతిలో ఉన్న స్వీట్సు పాకెట్టు అక్క చేతిలో పెట్టాడు.

"ఆయన స్వీటు ఇస్తే ముఖంలో ఆ విసుగేమిట్రా!" ఆశ్చర్యంగా అడిగింది అక్క.

"మీ అత్తయ్య స్వీట్సు ఇచ్చింది!" అంటూ వద్దంటున్నా వినిపించుకోలేదు. పైగా... ఆయన కూతురు నన్ను చూసి పళ్ళికిలిస్తోంది!"

మనోహర్ మాటలకి తల్లీకూతుళ్లు ఇట్టే అర్థాలు కల్పించుకున్నారు.

"ఇప్పటి నుంచే నీకు మస్కా కొట్టి అల్లుణ్ణి చేసుకుందామనుకుంటున్నాడు రోయ్! ఆ పదవ తరగతి థర్డ్‌క్లాస్‌లో పాసయిన కూతుర్ని నీకు లైనెయ్యమని చెప్పుంటాడురా! లేకపోతే... ఇంత ఖరీదు పెట్టి కిలో స్వీట్సు ఇస్తాడా?" అపర్ణ ఊహించి వర్ణించింది.

"నీచమైన బుద్ధులు! అప్పనంగా ఎలా కొట్టేద్దామా... అని చూస్తుంటారు. వీళ్ళాటలు మన దగ్గర సాగవు!" సీతాలక్ష్మిగారు కొడుక్కి జాగ్రత్తలు చెప్పింది.

వాళ్లు చెప్పింది నిజమే- అనిపించి, "సరే..!" అంటూ తలూపాడు.

అంతలో... ఫ్రెండ్సు రావడంతో మనోహర్ వారి వెంట వెళ్లిపోయాడు.

సాయంకాలం ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన మనోహర్ గాలి తీసిన బెలూనులా ఉన్నాడు. పొద్దుటి ఉత్సాహం అతనిలో లేశమైనా లేదు. నిరుత్సాహం పేరుకుంది.

"ఒరే మనోహర్! ఎంతో కష్టపడి చదివావు. వెయ్యిలోపునే ర్యాంకు వస్తుందనుకున్నాం! ప్రైవేటు కాలేజీలోకాని సీటు రాదురా! నువ్వు మళ్లీ ఎమ్‌సెట్ రాయడం మంచిదిరా!" స్నేహితుల మాటలు పదేపదే గుర్తుకువస్తున్నాయి.

మళ్లీ చదివి పరీక్ష రాయడమంటే మాటలా..?

ఇంటర్ అహోరాత్రులు కష్టపడి చదివాడు. 75% వచ్చింది.

ఎమ్‌సెట్‌కు అంతకంటే కష్టపడి చదివాడు కాని, మూడు వేల ర్యాంక్ వచ్చింది.

ఉదయం లేచింది మొదలు... రాత్రి 12 గంటల వరకు చదువు.., చదువు! ఏ షికార్లూ, సినిమాలూ లేవు. ఆ ర్యాంక్ ఎలా వచ్చిందో మనోహర్‌కి ఎంత ఆలోచించినా అర్థంకాలేదు.

చివరకు 'అంతే అదృష్టం!' అనుకున్నాడు.

జానకీ రాంగారు కూడా ఆఫీసు నుంచి సాయంకాలం తిరిగి వచ్చాడు.

పొద్దుటి ఉత్సాహం అతనిలో లేదు. బూట్లైనా విప్పుకోకుండా వాలుకుర్చీలో చతికిలపడ్డాడు.

సీతాలక్ష్మిగారు భర్తను చూసి కాఫీ కలిపి పట్టుకొచ్చి ఇచ్చింది. భర్తను చూసి ఆశ్చర్యపోయింది.

"అదేమిటండీ... అలా ఉన్నారు?" ఆవిడ కాసేపు అక్కడే నిలబడినా ఆయన సమాధానం చెప్పలేదు.

ఆవిడ తిరిగి లోపలకి వెళ్లిపోయింది. ఆయనకు ఆఫీసులో కొలీగ్స్ మాటలే గుర్తుకు వస్తున్నాయి.

"మీ అబ్బాయికి మూడువేల ర్యాంకు వచ్చిందటగా! గవర్నమెంటు కాలేజీల్లో సీటు రాదు. ఎక్కడో ప్రైవేటు కాలేజీలో చదివించాలి. సంవత్సరానికి ఓ అరలక్ష ఫీజు అనుకో! దానికి సాయం మెస్‌లు, రూము రెంటులు, పోకెట్టు మనీలు... మరెన్నో! ఈరోజుల్లో ఇంజనీరు చదువులంటే మాటలా..?! ఇంక, పిల్లాడు కాస్త జులాయి అనుకో! ఇంక, మనీ సంగతి చెప్పనక్కరలేదనుకో!"

"మూడువేల ర్యాంక్ రావడం సంబరం కాదు! మీ మొహం... మీరేం చదివించగలరయ్యా!" అనే అర్థం జానకీ రాంగారికి వారి మాటల్లో ధ్వనించింది.

అంతకంటె ఏం చెయ్యలేక ఓ వెర్రినవ్వు ముఖానికి పులుముకుని జానకీ రాంగారు ఇంటికి తిరిగివచ్చారు. ఆలోచించినకొద్దీ వారి మాటల్లో యదార్థముందనిపించింది.

"ఎక్కడనుంచి అంత డబ్బు నాలుగేళ్ళు తేగలడు? తలకు మించిన భారం!" ఆలోచించినకొద్దీ అతనికి భవిష్యత్తు ఆమడంత దూరంలో ఉన్నట్లు అనిపించింది.

"అదేమిట్రా... అంత డల్‌గా ఉన్నావు?" కాలేజీ నుంచి వచ్చిన రెండవ అక్క సువర్ణ తమ్ముణ్ణి పలకరించింది.

"లేదక్కా... నేను ఎమ్‌సెట్ మళ్లీ రాద్దామనుకుంటున్నా!"

"మళ్లీనా? ఆ నిర్ణయమెందుకురా?"

"నాకు ప్రైవేటు కాలేజీలో కాని సీటు రాదు... సంవత్సరానికి ఎంత లేదన్నా అరవై, లేక డెబ్భై వేలు ఖర్చవుతుందిట! అంత డబ్బు నాన్నగారు ఎలా తేగలరు? కొద్దో గొప్పో నా చదువుకోసం దాచినదంతా ఇంటర్ చదువుకి, కోచింగ్ ఫీజులకీ సరిపడింది. మనకు తెలియంది కాదుగా!"

"మళ్లీ చదవలేవు సరే... మళ్లీ ఇలాగే ర్యాంకు వస్తే ఏం చేస్తావు? అంతకంటె ఈ అవకాశం వినియోగించుకోడం మంచిదిరా?"

"అది కాదక్కా! నాన్నగారికి భారం అవడం నాకిష్టం లేదక్కా! పైగా... ఇదే ఏ అమెరికా వంటి దేశాలైతే పగలు చదువుకుని సాయంకాలం, హాలిడేస్‌లోను ఏ హోటళ్ళలోనో, ఏ పెట్రోలు బంకుల్లోనో, ఏ బార్ షాపుల్లోనో ఉద్యోగాలు చేసుకుంటారు? ఇక్కడ ఆ అవకాశాల్లేవు. పోకెట్టు మనీ కూడా తల్లితండ్రుల దగ్గరే పుచ్చుకోవాలి? నాకు బాధగా ఉందక్కా! ఎక్కడైనా ఉద్యోగం చేసుకుంటు తిరిగి ఎమ్‌సెట్ రాస్తే మంచి దనుకుంటున్నా!"

మనోహర్ మాటలకు ఆశ్చర్యపోయింది సువర్ణ.

"నాన్నగారికి నిజమైన భారం అక్కరా! దాని పెళ్లికి బోల్డంత అప్పు చేసారు. పండగలకు దానికి మరింత ఖర్చయింది. ఆ అప్పులు తీరకుండానే మొదటిసారి పురిటికి ఆఫీసులో లోను తీసుకున్నారు. మళ్లీ పురిటికి వచ్చింది. ఆమెరా నిజమైన భారం!"

"ఈ విషయాలన్నీ నీకెలా తెలిసాయి అక్కా?" ఈసారి ఆశ్చర్యపోవడం మనోహర్ వంతయింది.

"మొన్న అమ్మా, నాన్నా మాట్లాడుకుంటుంటే విన్నానురా! అందుకే నేను ఓ నిర్ణయానికి వచ్చాను. కాలేజీ అయిపోయిన తరువాత సాయంకాలం నా ఫ్రెండు గీత ఇంట్లో ట్యూషన్స్ చెప్పడానికి ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకున్నాం!"

"ఇవన్నీ నాన్నకి, అమ్మకి తెలిస్తే తిడతారేమో? నువ్వు భయపడ్డం లేదా అక్క"

"అమ్మతో ముందే చెప్పా!" అంది మామూలుగా.

అంతలో... తల్లి పిలవడంతో అటు వెళ్లింది సువర్ణ.

చాటు నుంచి చెల్లి, తమ్ముడి సంభాషణలు విన్న అపర్ణ మనస్సు బాధతో మెలికలు తిరిగి బి.ఎ. వరకు చదువుకున్న తను ఆ విషయాలన్నీ ఎందుకు ఆలోచించలేదని బాధపడింది. పుట్టింట్లో అందరి మధ్య ప్రేమాభిమానాలు పంచుకుంటూ ఉండచ్చనుకున్నాగాని, ఇంటి ఆర్థిక పరిస్థితి ఆలోచించలేకపోయానని కుమిలిపోయింది.

ఇల్లంతా ఒక్కసారి పరిశీలనగా చూసింది.

ఇల్లంతా పాత సామానుతో పాతకంపు కొడుతోంది. ఒకటే బెడ్‌రూమ్. అందులో డబుల్ కాట్ మంచం మాత్రం కొత్తది. అది తన పెళ్లి ముందు కొన్నది. పైకి ఏమీ తేలలేదు. వెంటనే భర్తని రమ్మని ఉత్తరం రాసింది.

తమ్ముడి చేత పోస్టు చేయించి ఊపిరి పీల్చుకుంది.

మరునాడు పొద్దుట మామూలుగానే తెల్లవారింది. జానకీ రాంగారు కాఫీ తాగుతూ పేపరు చదువుకుంటున్నారు.

"నాన్నగారూ! నేను ఎమ్‌సెట్ మళ్లీ రాస్తానండీ! ఈసారి మంచి ర్యాంక్ తెచ్చుకుంటాను" మనోహర్ గబగబా చెప్పేశాడు.

"ఓ సంవత్సరం వేస్టు చెయ్యడం మంచిది కాదురా! నాలా చిన్న చదువులు చదివితే జీవితంలో ఎన్ని ఇబ్బందులు పడాలో! జీవితంలో నే పోగొట్టుకున్నదేమిటో ఇప్పుడర్థమవుతోందిరా! తల తాకట్టు పెట్టైనా నిన్ను చదివిస్తాను. చదువు సంగతి నువ్వు చూసుకో! డబ్బు సంగతి నే చూసుకుంటాను."

– ఇంక చెప్పడం పూర్తయినట్లు ఆయన పేపర్లో తలదూర్చారు. మనోహర్‌కి ఉత్సాహం మళ్లీ పొంగి వచ్చింది. తల్లితో ఆ మాట చెప్పడానికి వంటింటి వైపు సుడిగాలిలా వెళ్లాడు. తండ్రి మాటలన్నీ గుక్క తిప్పుకోకుండా తల్లితో చెప్పాడు.

"నువ్వు బాగా చదువుకోరా! మాకంతే కావాలి!" అంది.

మనోహర్‌ని కౌన్సిలింగ్‌కు పిలిచారు. జానకీ రాంగారు కొడుకును వెంటపెట్టుకుని వెళ్లారు. విజయవాడలో ఓ ప్రైవేటు కాలేజీలో సీటు వచ్చింది. మొదటినుంచి మనోహర్‌కి మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ చదవాలని కోరిక!

జానకీ రాంగారికి కూడా అదే ఇష్టం! అందులోనే సీటు వచ్చింది. సంతోషంగా ఇంటికి తిరిగివచ్చారు. అప్పటికే జానకీ రాంగారి తల్లిదండ్రులు వచ్చి ఉన్నారు.

మనోహర్ సంతోషంగా తాతా, నానమ్మలకు నమస్కరించాడు.

మనవడికి ఇంజనీరింగులో సీటు వచ్చినందుకు వారు ఆశీర్వదించారు.

సీతాలక్ష్మిగారు ఎంత జాగ్రత్తగా ఖర్చు పెట్టినా నెల గడవడం కష్టమయింది. చిల్లరంతా వెతికితే ఓ ఏభై రూపాయలు అయింది. 3 కిలోల బియ్యం, పెరుగు, కూరగాయలు తెప్పించింది. అన్నం చమిడి మెత్తబడిపోయింది. అన్నం వడ్డించడానికి సిగ్గుపడింది. వంటింట్లోకి వచ్చిన భర్తతో అదే మాట చెప్పింది.

"నువ్వేం చేస్తావు? బియ్యం షాపుల్లో కొంటేనే మంచి బియ్యం దొరుకుతాయి. ఈ చిల్లర షాపుల్లో అదే ధర పుచ్చుకుంటారు కాని, మోసం చేసి నాసిరకం ఇస్తారు. ఈ పూటకి కానీ! సాయంకాలం మంచివి తెప్పిస్తాలే... వడ్డించు!" అన్నారు జానకీ రాం.

పళ్ళెంలో చల్లారపెట్టిన అన్నం కాస్త బాగానే ఉందనిపించింది. వెంటనే లేని ఉత్సాహం తెచ్చుకుని ఆ ఇల్లాలు భోజనాలు వడ్డించింది.

అంతలో... అపర్ణ భర్త వెంకటేశ్వరరావు తలుపులు తోసుకుంటూ లోపలకి వచ్చాడు. కాళ్ళూ, చేతులు కడుక్కుని భోజనానికి రమ్మని అందరూ పిలిచారు.

"లేదండీ... ఆఫీసు పని మీద వచ్చాను. అందరితోపాటు హోటల్లో భోజనం చేసేశానండీ!" అన్నాడు వినయంగా.

భార్య రాసిన ఉత్తరం చూసిన తరువాత అతను కూడా పొరపాటు చేశానని చాలా బాధపడ్డాడు. ఆ పొరపాటు సరిదిద్దుకుని అత్తవారికి ఏదోవిధంగా చేయూత నీయాలనుకున్నాడు.

గదిలో కూర్చున్న భర్తతో అన్ని విషయాలూ చర్చించాడు.

అందరూ భోజనాలు చేసి హాల్లో కూర్చున్నారు.

అతను కూడా వచ్చి వారి పక్కనే కూర్చున్నాడు.

"విజయవాడలో సీటు వచ్చిందటగా! ఎప్పుడు వెళ్లాలి?" వెంకటేశ్వరరావు అడిగాడు.

"ఎంతలేదన్నా సంవత్సరానికి 60,70 వేలు ఖర్చవుతుంది. అంత డబ్బు నాలుగేళ్లు కట్టాలంటే మాటలా?" జానకీ రాంగారు మనసులోని మాట బయటపెట్టారు.

"అదేం మాటరా? ఎలాగో అలాగ చదివించాలి! ఆడపిల్లలకి లక్షలు, కట్నాలు పోసి పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యడం లేదా? అలాగే ఇదీనూ. చేతిలో ఎవరి దగ్గర అంత డబ్బు ఉంటుందీ? అవసరమైతే అప్పు చేయవలసిందే!" పురుషోత్తమరావుగారు ఖచ్చితంగా చెప్పారు.

"అప్పు చెయ్యడానికైనా మార్గం దొరకాలి కద నాన్నా!"

"వెతికితే మార్గం అదే దొరకుతుందిరా! ఏ అవకాశమూ వచ్చి తలుపు తట్టదు. దాన్ని వెతుక్కుంటూ మనమే వెళ్లాలి. అయినా వాడికి తెలివి ఉంది, శ్రద్ధ ఉంది, చదువుకోవాలనే పట్టుదల ఉంది. అటువంటి వారిని చదివించక మరెవరిని చదివించగలంరా?"

"వాడిలో అన్నీ ఉన్నాయ్! నాకు తెలుసు. కాని, చదివించే శక్తి మనకుండాలి కదా నాన్నా!"

"జానకీ రాం! నువ్వు నోరు మూసుకోరా! ఒకప్పుడు నిన్ను పెద్దచదువు చదివించాలని ఎంతో ఆశ పడ్డా! డబ్బు ముందే దాచిఉంచా! కాని, నువ్వు చేసిందేమిట్రా! స్నేహితులతో తిరిగి చెప్పినమాట వినక చదువంతా తగలపెట్టుకున్నావు! నీకు లేని గుణగణాలు వాడికున్నాయి. వాడి చదువు ఆపడానికి వీలులేదురా? నేను ఎందుకు వచ్చాననుకుంటున్నావు? వాడిని చదివించడానికేరా?"

తండ్రి మాటలు విన్నాక జానకీ రాంగారి నోరు పెగల్లేదు.

ఇద్దరూ వాదించుకుంటుంటే వెంకటేశ్వరరావు ఎన్నోసార్లు ప్రయత్నించాడు. కాని, అతన్ని మాట్లాడనివ్వలేదు వాళ్ళు. ఇప్పటికి అవకాశం చిక్కింది అతనికి.

"నే చెప్పేది వినండి మామయ్యగారూ! ప్రతి సంవత్సరం ఫీజు కట్టడానికి బ్యాంకులు లోను ఇస్తున్నాయి. ఆ లోను చదువు పూర్తయ్యాక మనోహరే తీర్చుకోవాలి. నేను బ్యాంకులో వివరంగా అన్నీ కనుక్కుని వచ్చాను. మిగతా ఖర్చులు మనం చూసుకోవాలి!"

అతను చెప్పిన పద్ధతి అందరికీ నచ్చింది.

"ఇదేమిటో చాలా బాగుంది కదరా! ఇప్పుడేమంటావురా జానకీ రాం?!"

"అవును నాన్నా! ఈ పద్ధతి బాగానే ఉంది. కానీ, పిల్లాడికి అంత అప్పు భారం పెట్టడం అంత బాగా లేదు" జానకీ రాం నసిగాడు.

"దేశంలో అందరూ అలాగే ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నప్పుడు- మనం దాన్ని గురించి భయపడవలసిందేమీ లేదు. లోను సంగతి నేను ఏర్పాటుచేస్తాను. మిగతా సంగతులు మీరు చూసుకోండి!" వెంకటేశ్వరరావు చెప్పవలసింది చెప్పాడు.

"సరే... అలాగే కానీవయ్యా!" అన్నారు పురుషోత్తమరావుగారు.

"నేను ఈ సాయంకాలం రైలుకే బయలుదేరుతున్నానండీ! మా అమ్మగారు మనవడికోసం బెంగపెట్టుకున్నారు. అపర్ణని, పిల్లాడిని తీసుకువెళుతున్నాను. పురిటికి అత్తయ్యగారిని అక్కడికే పంపించండి!" అన్నాడు వెంకటేశ్వరరావు.

"అదేమిటయ్యా! నెలలు నిండిన పిల్లని తీసుకువెళ్లడమేమి"టని ఎవరు చెప్పినా అతను వినిపించుకోలేదు.

మనోహర్‌కి ఓ సూట్‌కేస్, ఓ హ్యాండ్‌బ్యాగ్ కొనిచ్చాడు. అపర్ణ మూడువేలు తమ్ముడి చేతుల్లో పెట్టి బట్టలు కుట్టించుకోమంది. పట్టుచీర కొనుక్కోవాలని దాచుకున్న డబ్బది! ఇప్పుడు తనకు పట్టుచీర కంటె తమ్ముడు చదువే ముఖ్యమనుకుంది. అత్తగార్ని మరోసారి పురిటికి రమ్మని చెప్పి అతను అపర్ణను, కొడుకును తీసుకుని బయలుదేరాడు.

"ఫీజుకి బ్యాంకు లోను ఇస్తుంది. మిగతా ఖర్చు ఎంతవుతుందో ఆఫీసులో అప్పు తీసుకుంటాను నాన్నా!" అన్నారు జానకీ రాం తండ్రితో.

"సరే... దాని సంగతి ఆలోచిద్దాం!" అన్నారు పురుషోత్తమరావుగారు.

అంతలో... ఒకరోజు చిన్నకొడుకు తల్లితండ్రుల్ని తీసుకువెళతానని బయలుదేరి వచ్చాడు. ఆ కొడుకు ఎందుకు వచ్చాడో ఆ వృద్ధ దంపతులకి బాగా తెలుసు. అవేమీ తెలియని జానకీ రాంగారు.

" కొన్నాళ్లు ఉండనీరా! తర్వాత తీసుకువెళుదువు గాని..." అన్నారు.

'ఇంటి చాకిరీకి కాని, తల్లి మీద ప్రేమ కాదు. తన పెన్షన్ మీద ప్రేమ కాని, తన మీద కాదు!' మనస్సులోనే అనుకున్నారు పురుషోత్తమరావుగారు.

"నేను ఇక్కడే కొన్నాళ్లు ఉండాలనుకుంటున్నానురా! ఒకవేళ బతికి ఉంటే మనోహర్ చదువు పూర్తయ్యేవరకు నాలుగేళ్లు ఇక్కడే ఉంటారా!" ఖచ్చితంగా చెప్పారు. చిన్నకొడుక్కి కోపం వస్తుందని తెలుసు. అయినా తన నిర్ణయం చెప్పేశాడు.

"ఇది చిన్న ఇల్లు... పైగా అద్దెకొంప! ఇక్కడ సౌకర్యం ఉండదు నాన్నా! అక్కడ మీకు అన్ని సౌకర్యాలు ఉన్నాయి" అన్నాడు మరోసారి!

"ఒకప్పుడు ఇక్కడ సౌకర్యాలు లేవని వెళ్లిన మాట నిజమేరా! కాని, ఇప్పుడు ఆలోచిస్తే నా సౌకర్యంకంటే నా మనవడి చదువు ముఖ్యంరా!"

తండ్రి మాటలకి చిన్నకొడుకు శ్యాంకి చాలా కోపం వచ్చింది. ఇంక తండ్రి తన మాట వినడని తెలుసుకున్నాడు. కాఫీ కూడా తాగకుండా వచ్చిన దారినే వెళ్లిపోయాడు.

పురుషోత్తమరావుగారు ఊపిరి పీల్చుకున్నారు.

"ఒరేయ్... జానకీ రాం! నాకు ఆరువేలు పెన్షన్ వస్తుంది కదా... నేను, మీ అమ్మ ఎక్కడ ఉంటే అక్కడే ఆ డబ్బు ఇస్తాను కదా! నాకు, మీ అమ్మకి కలిపి ఓ వెయ్యి ఇంటి ఖర్చుకు చాలురా! మాకు అయ్యే మందులు, అవీ నువ్వే కొంటావుగా! మిగిలిన 5 వేలు ప్రతీ నెల మనోహర్ చదువుకి ఇస్తానురా! అందుకే నేను బ్రతికి ఉన్నాను రా! మీ అమ్మకి ఓపిక తగ్గింది. ఏ పనీ చెయ్యలేకపోతోందిరా! ఆమెకి ఇక్కడ కాస్త చల్లని నీడ దొరుకుతుందని తీసుకు వచ్చానురా!" ఆ మాటలంటుంటే ఆయన కళ్ళు చెమర్చాయి.

జానకీ రాంగారు "అమ్మా!" అంటూ తల్లి కాళ్ళను చుట్టుకున్నాడు. సీతాలక్ష్మి అత్తగారి పాదాలకు నమస్కరించింది.

పెద్దకొడుకు, కోడలి ప్రవర్తనకు ఓ చల్లని గాలి కెరటం వచ్చి వారి గుండెలను తాకినట్లయింది. వారి మనస్సులు కుదుటపడ్డాయి.

"మనకు ఇంక మనోహర్ చదువే ముఖ్యంరా! అందని ఆకాశంలో ఉన్నా ప్రయత్నించి ఓ మెట్టు వేద్దాం! వచ్చే ఏడాది మరో మెట్టు. మెల్లిగా వాడే పైకి ఎక్కుతాడు!"

తండ్రి మాటలకి జానకీ రాంలో మరింత పట్టుదల పెరిగింది.

మనోహర్ మనసు ఆనందంతో తేలియాడింది.